

1986-I-31

Bilbon, Plaza Barriko bere egoitzan, 1986.eko urtarrilaren 31an, arratsaldeko 4etan egin du Euskaltzaindiak hileroko bilkura. Etorri dira: L. Villasante burua, J. Haritschelhar buruordea, X. Diharce, A. Irigoyen, E. Larre, E. Knörr, F. Ondarra, P. Salaburu, J. San Martin eta J.M. Satrustegi, euskaltzainak. J.A. Arana, A. Arejita, R. Badiola, F. de Barrenengoa, J. Bilbao, J.G. Etxebarria, J.M. Etxebarria, X. Gereño, J.L. Goikoetxea, J.L. Lizundia, J. de Oleaga, P. Pujana, J.A. Retolaza, K. Rotaetxe, P. Uribarren, X. Videgain eta J.J. Zearreta, euskaltzain urgazleak, J.M. Satrustegi idazkari dela. Goizean P. Altuna ere egon da.

Ezin etorria adierazi dutenak: P. Charritton, J.L. Davant, J. Hiriart-Urruty eta A. Zavala.

Ohi den otoitzarekin hasi da batzarrea.

Abenduko batzar-agiria onartu da.

Goizeko bilkuraren berri

Euskaltzainburugoak aurreko ostiralean eztabaidatutako gai nagusia urteko Memoriarena izan zen, eta horren kontu eman du idazkariak. Garrantzizkoa eta beharrezkoa ikusten du Zuzendaritzak, berez dagokion epean eta inolako luzapenik gabe, Euskaltzaindiaren urteko Memoria kaleratzea. Horretarako, batzordeek arretaz hartu beharko dute beren ekintza guzien berri ematea. Hemendik aurrera euskaltzainburuak jakineraziko die batzordeburuei eginkizun hori betetzeko epea, eta idazkaritza arduratuko da jasotzez. Urteko ekintza nagusi eta batzarlanez bestalde, erakunde ofizialekin izandako harremanak eta euskaltzainkideei dagozkien izendapen eta gertakizun kultural nabarmenak ere bertan aipatuko dira. Inolako eragozpenik gabe onartu da proposamena.

Udaletako esaminak direla-eta, aspaldiko zama aipatu da. Behin eta berriz hartutako erabakia, zera da: itzultzale lanposturako ez bada, ez agertzea. Dagozkien agintariei hala jakinerazi zitzaizen bere egunean, baina arazoak berdin jarraitzen du. Berriz gogoraztea erabaki da.

J. M. Makua, Bizkaiko Diputatu nagusiarekin egon da batzorde bat eta egoitza berriztatzeke dirulaguntza onartu dela jakin du. Antolaketako proiektua egin behar da orain.

Eusko Jaurlaritzako Kultura eta Turismoa Sailburu den L. M. Bandres jaunari erantzunez, P. Salaburu izendatu du *Euskal Kulturaren Kontseilu Orokorerako* bere ordezkari Euskaltzaindiak.

J.A. Arana eta X. Gereñorekin batera Estatu Batuetara egindako bidaiaren berri eman du E. Knörr jaunak. Helburuetan, Ipar Ameriketako zenbait biblioteka ikusi eta harremanetan sartzea aipatu du. Chicagokoan Bonaparte printzearen izkribuak mikrofilmaztea lortu dute. Fundazio eta ikerlanetarako laguntzak nola funtzionatzen duten ere ikusi dute, asmo berriak bideratzen joateko. Harreman baliotsuak izan direla esan du, eta harrera ezin hobea ukan dutela. Esker ona merezi dutenen zerrenda aipatu du gero.

J.R. Uriarte, *II Euskal Mundu-Biltzarraren* idazkari orokorrak gutun bat bidali dio Euskaltzaindiari, hizkuntza ere aztergai izango dela gertakizun horretan, adiztera emanez. Biltzarraren motibapen eta oinarritzko filosofiaren berri ematea eskatzen du, denbora berean. Hala egin da.

Jazinto Iturbe jaunaren gutun bat ere jaso da, *l, n, r*, kontsonanteen ondoko *s* eta *z* letrei buruz Euskaltzaindiak hartutako erabakiaren berrikuste bat eskatuz. Itxita dagoela esan da.

J.M. Satrustegi idazkariak aita Inza euskaltzaina ikusten izan dela esan du. Azken batzarrean esan bezala, bere apaiztearen 75.urteburukari zorionak eman ondoren, aurten bere jaiot-urtearen ehunurteburua dela-eta udazkeneko ospakizuna aipatu zion. "Oh, nunbait dago! Ordurarte bizi behar...?", erantzun zuen.

Begoña Landaburu andereak bere aita zenaren margo-irudi bat, Angel Larroque-k egina, eskaini dio Euskaltzaindiari. Felix Landaburu Bizkaiko Foru Diputazioko diputatu zelarik Euskaltzaindia sortzea beste hiru Aldundiei proposatu ziena izan zen, Cosme Elguezabalekin batera. Hori dela-eta esanahi berezia du Plaza Barriko egoitzan. Begoña bera eta T. Uribetxebarria, Bizkaiko Kultur arduraduna jarri dira mahai buruan.

J.A. Aranak egin du Felix Landaburu zenaren aipamena. "Lauburu" aldizkariaren sortzalea, beste aldizkari batzutatako idazle ere bazen. Oñatiko Biltzarrean berak aurkeztutako Euskal Akademiaren proiektu edo aurreasmoa ezin izan zuen buruturik ikusi, laster hil baitzen 1918an bertan. Esker ona agertu zaio emaitza ederragatik alabari.

E. Tierno Galvan irakasle eta Madrilgo alkate zenaren heriotzea aipatu du euskaltzainburuak. Euskararen egoeraz arduratzen zen eta urtero bialtzen zuen bere diru laguntza. Baltasar de Echave-ren "Discursos..." liburua birargitara beharra aipatu zion Villasanteri gutun batean.

Txostenak

Hiztegigintza. Goizeko bilkuran M. Zalbidek Miren Azkaratekin batera egindako txosten bat irakurri du, "Lexiko erizpideen finkapena: 1986rako ekintza-plana" izenburuarekin. Asmoa bere osotasunean bideratzen joateko bi Jardunaldi egitea proposatu dute. Ekainean: programaren azalpena, aztergai zerrenda finkatu eta bigarren Jardunaldietarako txostengileak izendatzea. Abenduan: egindako lana aztertu eta emaitzak lantzea eta 1987rako txostengileak izendatzea, izango litzateke helburu nagusia. Miren Azkaratek ez dauka oraikoz bete-betean lan honi lotzerik, baina talde eragilearen ardura har lezake. Diru beharrak lehen urtetik

hasita bere osotasunean aurkeztea komeni dela esan dute txostengileek. Proposamena ontzat eman da.

Beste asmorik ere azaldu du gaurkoan M. Zalbidek. Liburu argitalpenen laguntza zabaltzen doa eta konposaketa informatikaz egiten denez, kopiak lortzeko aukera ikusten du informazioaz zuzenean baliatzeko. Gaia gordin badago ere ahalbideen berri jakiteko urratsen bat eman daiteke. Hizkuntz Politikarako idazkariari idaztekotan gelditu da bera.

Ebakera. Maiatzaren azken astean, Durangoko Euskal Jaiei mendeurrena ospatuz egingo diren beste gauza askoren artean, Euskaltzaindiak azentua eta doinua aztertzeko Jardunaldiak antolatu ditu. Pare bat eguneko iraupena izango dute, egitaraua honela mugatuz: Lehen gaitzat, teoriako txostenak, bigarrenik, ereduen azalpena, eta azken partean, Komunikazioak. Hau dena aurrera eramateko batzordeñoa izendatu da, L. Mitxelena, J. San Martin eta P. Altuna barne direla, eta J.L. Lizundia antolaketa laguntzaile.

Atlasgintza. Arratsaldeko batzarrean Euskal Herriko atlasgintzan diharduen batzorde teknikoaren txostenak irakurri dira.

J. M. Etxebarriak orain arte euskararen atlasaren kezka aritu izan direnen aipamena eta saioen historia agertu du. Historia laburra deitu arren, gaiari buruz dagoen bibliografia, pertsonen izenak eta gertakizunen unea zehazki ematen dituen txostena izan da.

Gotzon Aurrekoetxeak 1985.eko balantzea ekarri du. Aipamen soila eginez, galdekizunen orrazketa, bileren kopurua, itaunketa puntualak, alfabetoaren finkapena, traskribapen arauak, fitxen eredia eta alderdi ekonomikoa zer izan diren agertu du txosten honen eduki tinkoan.

Xarles Videgainek atlasgintzan informatikak duen garrantzia azaldu die batzar-tuei. Mapen eta datu guzien baliapena prozedura oso zehatzen baitan dago. Arlo espezializatua da alde batetik, eta tresneria oso garestia bestetik. Horrelako zer-bait sortu baino hobea eta merkeago dela zioen, Strasburg edo antzeko zentroetaz baliatzea. Harremanetan omen daude.

J. Haritschelhar, mahai buruan, galdera eta herriak kondatzen aritu da eta orobat 574.000 galdera izanen duela lanak, aditzera eman du. Traskribapena eta azterketa bestalde.

Atlasgintzako langileen hautapena urtarrilaren 17an egin zen. Onartuak izan dira, Isaak Atutxa, Izaskun Etxebeste eta Koro Seguroa.

J. A. Arana Betolazaren dotrinaz mintzatu da gero. 1596ko Kristau Ikasbide hau Ostolazaren izenean eman zuten Vinson eta beste zenbaitek. Betolazarena da, noski. Ripaldaren itzulpena. Nongoa da egilea? Bilboko parrokietan ez da aurkitzen bere jaiot-agiririk. Arratia, Orozko edo Audio aldera jo beharko da argitasun bila. Argitalpen honek badu berezitasun nabarmena: irakurtzen erakusteko katoi edo arau adibide bat dakar hasieran. Alfabetatze arloko lehen saioa dela esan du txostengileak.

Eta besterik gabe amaitu da batzarrea.

Fr. Luis Villasante
Euskaltzainburua

Jose M.ª Satrustegi
Idazkaria